

Zdravíme
Edwarda Knowlese
z Utahu

30 centů

TELEFONY:
(708) 749-1891
(708) 749-1898

6426 WEST
CERMAK ROAD
BERWYN, IL.
60402

(USPS 092670)

DENNÍ HLASATEL

THE OLDEST CZECHOSLOVAK DAILY NEWSPAPER IN THE FREE WORLD

Czechoslovak Daily Herald

VOL. XCVIV

SECOND CLASS
POSTAGE PAID AT
BERWYN, ILLINOIS

Established 1891

ÚTERÝ 26. ÚNORA 1991 - čís. 14

TUESDAY, FEBRUARY 26, 1991

Krátce pře uplynutím lhůty dané Iraku, to jest v sobotu, přišly zprávy, že Irak přijal podmínky ultimata Spojených států, ale ty že byly ponechány Bushovou administrací bez povšimnutí.

WASHINGTON - D.C.

Pod velkým nápisem je v nedělním vydání Chicago Sun-Times z 24. února citováno prohlášení Bushe: "Pozemní válka začala! Spojenci začínají "poslední fázi" osvobození Kuwaitu!" "President Bush požádal národ, aby se modlil za vojenské útvary,

které se nacházejí v nebezpečí.

Řekl, že Spojenecké síly zahájily časně ráno hromadný pozemní útok, jehož cílem je vyhnání irackých sil z Kuwaitu a dokončení osvobození této maličké země v Perském zálivu..." Pak pokračoval, že... má úplnou důvěru

Pokrač. na str. 2

Západní pozorovatelé a Gorbačov

- rfe -

Jistě nejen oni, ale i celý svět v posledních dnech stále častěji kladou otázku, jaký člověk je vlastně Michail Gorbačov? Přecenil své síly a pod nátlakem orthodoxních komunistických sil ve stranickém aparátě, v armádě a v KGB ustupuje stále víc ze svých pozic reformátora a zastávce demokracie? Nebo byl od samého počátku aparátčikem, který chtěl uvolnit oštěže jen z naléhavých ekonomických důvodů a snaží se nyní násilím udržet lavinu kterou uvedl do pohybu?

Leccos nasvědčuje spíše tomu druhému, neboť si lze těžko představit, že prezident, který má tak rozsáhlé pravomoci, jaké si nechal nedávno odhlasovat Gorbačov, by mohl být loutkou v rukou jiných. Připomeňme si, například nařízení společných vojenských a policejních patrol od

Pokrač. na str. 7

Sázka na automobilový průmysl

Téměř po celé dvacáté století hýbe automobilový průmysl obchodním světem. Automobily dnes vyrábějí všechny průmyslové země. Hitem československého automobilového průmyslu se stal vůz Škoda Favorit.

Výplně do sedaček mladoboleslavských automobilů (tvarovky), přístrojové desky, sluneční clony a jiné díly, které se montují do interiéru vozů, se vyrábějí v Gumotexu Břeclav. Zaměření na automobilový průmysl je společně s výrobou molitanu hlavním výrobním programem podniku. Nedávno byla navíc dokončena stavba nové budovy na výrobu bezpečnostních panelů pro vozy Škoda Favorit. Vzhledem k tomu, že v potěracích dílnách Gumotexu se vyrábí koženka, bylo by možno v případě nutnosti zavést výrobu celých sedadel.

Pokr na straně 8

Prasata stále v žitě

Margaret A. Hillová

Po mnoho let Američané slyší z Capitol Hillu, že jediná cesta, jak se vyrovnat s deficitem je, že poplatníci obětují každý rok větší část své výplaty. Ve skutečnosti by většině z nás nevadily vyšší daně, kdybychom věděli, že se získané peníze budou využívat efektivně.

Ale přestože Kongres fňuká, že je třeba, abychom obětovali větší část našich příjmů, nevyvíjí ani tu nejmenší snahu léčit svůj návyk na zbytečné utrácení. Jednou z obzvlášť rozchazovačnických praktik je utrácení na akcích, kterými se členové Kongresu snaží zavděčit svým voličům (pork barrel spending), k čemuž dochází již od doby, kdy se kongres sešel poprvé v roce 1789.

Tyto praktiky umožňují členům Kongresu získat peníze na akce, ze

Pokrač. na str. 7

Vlastní zájem

MYŠLENKY K DNEŠKU

Nesměle, ale přece jen malá privatizace začala. Nad obchody se budou pomalu vyměňovat vývěsní štíty, místo do anonymního Pramenu budeme chodit nakupovat ke konkrétnímu majiteli. Postupně bude v naší společnosti vznikat vrstva živnostníků a řemeslníků, různých malých i větších soukromých podnikatelů. Na nich bude záležet, jaká atmosféra se vytvoří na trhu. Přesto, máme k tomu ještě dost daleko, ale přece jen mnozí z nás uvažují o tom, zda u těchto lidí nepřeváží vlastní zájem bez ohledu na vztah k druhým spoluobčanům. Tento vlastní zájem, byť ekonomicky opodstatněný, by neměl převážet takové atributy, jako solidnost, čestnost a morálku.

Tyto vlastnosti soukromníků se budou stále více prosazovat v podmínkách konkurence, kdy šízením zákazníků lze ztratit kredit firmy a dokonce zkrachovat. Tím se dostáváme k zjištění, že vlastní zájem se začne krýt se zájmy druhých. Již v roce 1776 formuloval v práci "Bohatství národů" Adam Smith poprvé svou známou tezi, že "na veřechi nevděčíme dobré vůle řezníka, sládky nebo pekaře, nýbrž jejich ohledu na vlastní zájem".

A tento vlastní zájem má dvě stránky: uspokojit svoje potřeby přes

Pokračování na straně 3

Privatizace začala

Karel Kuehnl

Privatizační aukce, zahájené v sobotu 26. ledna definitivně prolomily ledy ekonomické reformy. Obnova fungování tržního mechanismu v československé ekonomice je nemyslitelná bez naplnění čtyř základních podmínek, kterými jsou liberalizace cen, liberalizace zahraničního obchodu, tržní kurs koruny a privatizace. Úspěch může přinést pouze současné vybudování všech těchto čtyř základních pilířů, protože jedině tak lze ekonomiku přimět k reálnému přizpůsobení se požadavkům trhu.

Současné vybudování všech čtyř základních pilířů nemusí nutně znamenat radikální řez v jednom jediném okamžiku. Společnost je složitý organismus, se kterým sotva lze pohnout ze dne na den. Základní kroky se ovšem musí odehrát současně alespoň z hlediska historické perspektivy. Týdny a možná i měsíce znamenají z této perspektivy okamžiky. Jde o to, aby se už při prvním kroku - třeba liberalizaci cen - přesně vědělo, že kroky další jsou jen otázkou krátkého času a že je o nich neodvolatelně rozhodnuto.

Tomuto stavu se dnes transformace československé ekonomiky přibližuje. Všechny čtyři pilíře fungování tržního mechanismu nabyly základních obrysů prakticky v průběhu jednoho měsíce: 28. prosince loňského roku

Pokrač. na str. 6

zprávy

ZE SVĚTA

ve schopnot koaličních sil, aby rychle a rozhodně vyplnily své poslání..." V první reakci na začátek pozemní války, mluvčí pro irackou delegaci ve Spojených národech řekl, že "Irak se nikdy nevzdá. Mnoho Američanů zemře". Jak je hlášeno, představitelé administrace očekávají násilnou, ale poměrně krátkou pozemní válku, která může být největším masovým střetnutím obrněných jednotek od konce druhé světové války. Očekávají téměř úplné zničení dříve tak mocných irackých vojenských sil, které na začátku této války byly čtvrtou největší armádou světa. Gen. Colin Powell, předseda spojených generálních štábů, předpověděl před několika týdny, že spojenci vzlouznou za iracké linie, odříznou půl milionovou armádu, která se nachází v Kuwaitu a "zabijí ji". Diplomatičké pokusy v OSN o vyřešení krise stále pokračují, ale Bush, který měl telefonní konferenci se Sovětským prezidentem Gorbačovem, odmítl návrh sovětského vůdce, aby lhůta, daná Iraku k odtažení byla prodloužena a aby sovětské a americké plány na odtažení byly předloženy OSN a spojeny dohromady. Krátce před uplynutím lhůty dané Iraku, přišly zprávy, že Irak přijal podmínky ultimata Spojených států, ale ty že byly ponechány Bushovou administrací bez povšimnutí.

WASHINGTON - D.C.

Tribuna přinesla obsáhlou zprávu z pera Timothy J. McNultyho a George de Lama o politické situaci ve Washingtonu, přesněji o nepřímém vyjednávání mezi Bushovou administrací a vládou Saddama Husseina ve věci sovětského návrhu na mírové řešení situace v Perském zálivu. Dle této zprávy "Bush uvažuje o nabídce míru v Zálivu" a "Irak přijímá sovětský plán na příměří, (a) odtažení z Kuwaitu" "Návrh

zatlačil presidenta do nechtěného a těžkého postavení". Váhavý, než aby si nechal ujít očekávané vítězství, prezident Bush byl před zahájením pozemní války vystaven tlaku, aby přijal sovětský mírový plán, který by ponechal irackého vůdce Saddama Husseina u moci s většinou jeho vojenských sil neporušených".

"Bush nechtěl, aby byl považován za hlavní překážku v mírumilovném urovnání celé záležitosti a byl nucen odložit, alespoň na chvíli, plány pro bezprostřední pozemní ofensivu s cílem znovudobytí Kuwaitu. Místo toho začal porady s hlavními Spojenci o možnosti přijetí sovětského návrhu". Bush pochválil Moskvu za její námahu. Ale mluvčí Bílého domu Marlin Fitzwater dal na srozuměnou, že Bush skládal nějakou naději v mírový návrh presidenta Michaila Gorbačova, vzdor 'vážným starostem' s některými body".

"Zdá se, že nabídka neuspokojuje Bushovo neustálé naléhání, že nebude žádných ústupků a vyjednávání s Bagdadem. Sovětsko-iracký koncept, který byl oznámen v Moskvě, naléhá na zastavení hospodářského embarga Spojených Národů po té, až dvě třetiny irackých vojenských sil vyklidí Kuwait. Dále splnění všech dvanácti resolucí Bezpečnostní rady po dokončeném odtažení z Kuwaitu" "Oznámená dohoda také nespécifikuje "pevný" časový rámec, ve kterém se má Irak stáhnout z Kuwaitu. Vládní činovníci říkají, že Bush naléhal, aby odtažení bylo dokončeno v době čtyř dnů, čímž by donutil Husseina, aby zanechal za sebou své tanky a dělostřelectvo". Z výše jmenovaného článku Chicagské Tribuny přinášíme ještě další a zkrácené ukázky politické problematiky Washingtonu. "Prezident má námítky proti Gorbačovu slibu, že nebude užito žádné retribuice proti Iraku..."

"...Jestliže Bush začne s hromadným pozemním útokem, aby se zmocnil Kuwaitu, není nejmenší pochyby, že by ohrozil již tak napjaté styky mezi Spojenými

státy a Sovětským svazem, které jsou zákolníkem (pojistkou) prezidentovy vise jeho nového světového řádu". Bush může také rozbit koalici spojenců a ohrozit podporu války v kongresu a mezi americkou veřejností, začne-li pozemní válku, která bude příčinou ztrát tisíců amerických životů v boji, kterému se mohl vyhnout..."

"... Pak také Bush se musí obávat reakce Izraele, který se vši jistotou bude oponovat jakémukoliv řešení, které by zanechalo Husseina u moci. Židovský stát se zavázal slavným slibem, že v nějaké době odplatí Iraku jeho útok se střelami Scud. Taková akce by komplikovala situaci Spojených států..." Někteří členové kongresu jsou pro sovětský plán, někteří proti. Tak "Hamilton, jeden z klíčových politiků demokratických hlasů na Kapitolu, varoval Bushe, že se jedná o "velmi, velmi vážnou nabídku", kterou by prezident neměl jen tak lehkovážně odmítnout..."

Hussein, zkrvácený pěti týdenním bombardovacím útokem spojenců na jeho vojenské divise a zemi, obrátil se k Moskvě o pomoc. Iracký vůdce užil vysoce citlivého a ve zvětšené míře postiženého stavu v poměru mezi Spojenými státy a Sovětským svazem, a vsadil si na možnost, že Bush asi nebude riskovat odcizení se Moskvou a možná i podminování Gorbačova tím, že by odmítl mírovou dohodu a šel dopředu s válkou..."

"...Vzdor vši chvále Fitzwatera pro "intenzivní a užitečné námahy" Gorbačova, někteří představitelé administrace byli znechuceni, jak je hlášeno, ba dokonce i rozzlobeni na sovětského vůdce proto, že dostal Bushe do takovéto situace..."

"...Bush byl opětovně dotazován o svých oznámených válečných cílech a svých ujištění, že nepřestoupí autoritu danou mu resolucemi OSN. Každý den tohoto týdne mluvčí administrace musel opakovat skeptickým informačním prostředkům, že prezident nemá v úmyslu odstranění Husseina..."

"...Zatím co Bush tancuje na diplomatickém minovém poli, které Hussein nalíčil s pomocí Gorbačova, prezident stále má mimořádně vysokou podporu veřejnosti. Ta ovšem nemusí trvat věčně. Výzkum veřejného mínění členstva republikánské strany, objednaný Bílým domem předpovídá, že podpora veřejnosti klesne, jakmile by se v pozemní válce zvýšily oběti útvarů Spojených států..."

DOMACÍ ZPRÁVY

BERWYN - IL. (J.M.)

Možná, že během několika dní bude Saddam Hussein vyřizen. Nebude sám. V blízké době stihne

stejný osud dynastie a-Sabah z Kuwaitu a Saudů ze Saudské Arabie. Postavení Izraele bude ještě komplikovanější. Mohla-li resoluce OSN dovolit, aby "koalice" vlád podplacených panem Bushem nechala lidi krváčet pro spor mezi dvěma Beduiny v otázce kvantity čerpaného oleje a ceny, za kterou byl prodáván, lze jen těžko uvěřit, že OSN nevydá podobnou resoluci obsahující mandát, aby Izrael vyklidil obsazená území jiného národa, který má nesporně místní prioritu. Ještě trochu později osud dopadne na pana Bushe, až politici a historičtí analytisté objeví celé to schéma jak se vyvíjelo a ne jak bylo podáváno "zglajchšaltovanými" informačními prostředky a uměle vyvolanou hysterií, již byla ignorance částí veřejnosti živnou půdou. Ano, "..., ale nelze lhát všem lidem stále".

Toto je komentář pana Jaroslava Moudrého k této dnešní spletité situaci. Redakce se s tímto úplně nestotožňuje ale v zájmu svobodného tisku, uveřejňujeme.

Support our Troops

The Cermak Road Business Association has been busy planning a Military Parade for "World Peace" and "Support Our Troops", to be held on Sunday, March 10th, at 1.00 P.M., on Cermak Road in Cicero and Berwyn. The Parade route will be the same as the Houby Parade, from 56th court to Oak Park Ave, on Cermak Road. Only Military Units, Veteran Groups, Marching Bands and Scouts have been invited to participate.

The Riverside/Brookfield High School Band will have the flags of all the 50 states on display in the Parade, which the local Viet/Now Group has donated. For additional information, call: 863-8979 or 863-2104

Cermak Road Business Assoc.
2134 So. 61st Ct.
Cicero, Ill. 60650

Vlny

Možná
že z nevolnosti
své hosty
moře hostí
návalem vln
a pěn
Z toho
až duše žasne
jaké je moře
jasné
jak umí
zapomnět

Jan Král

Czechoslovak Daily Herald

DENNÍ HLASATEL

Established 1891

6426 W. CERMAK ROAD, BERWYN, IL. 60402
TEL.: (708) 749-1891 and 749-1893

Second class postage paid at Berwyn, Illinois
Published Tuesdays, Thursdays and Sundays, except holidays

SUBSCRIPTION PRICES (CENY PŘEDPLATNÉHO):

UNITED STATES		CANADA (in US Dollars)	
Daily and Sundays (Denní a Nedělní)	Sunday Only (Nedělní pouze)	Daily and Sundays (Denní a Nedělní)	Sunday Only (Nedělní pouze)
3 months \$25.00	\$15.00	3 months \$ 35.00	\$18.00
6 months \$42.00	\$25.00	6 months \$ 55.00	\$30.00
12 months \$80.00	\$42.00	12 months \$100.00	\$52.00

Denní a Nedělní Hlasatel je otevřenou tribunou pro všechny čtenáře, bez rozdílu politické či spolkové příslušnosti a náboženského vyznání. Upozorňujeme, že redakce se nemusí vždycky s uveřejněnými články ztotožňovat. Redakce si vyhrazuje právo zkracovat zaslané články. Zaslané rukopisy se nevracejí. Za změnu adresy účtujeme \$3.00.

OVERSEAS in US Dollars

3 months \$ 38.00	\$22.00
6 months \$ 70.00	\$35.00
12 months \$125.00	\$65.00

Československa

Kandidovali pod heslem: Strany jsou pro straníky, Občanské fórum pro všechny! - Vládnu pod heslem: Musíme se stát pravicovou stranou! Levá alternativa plně vystihuje přerod OF, kdy bývalé revoluční seskupení už nemá nic společného se současným vládním kolosem. Takže lidé, kteří volili OF s původními ideály, se cítí dnes vskutku rozčarování ze své bezmoci zastavit rozjždějící se parní válec. Studenti - spoluvůrci přeměn se dnes bojí, že neseženou práci, herci mají problémy s financováním kultury, a lidé z manifestací před výplatou počítají drobné a modlí se, by za měsíc ještě nějakou dostali.

Z dopisu z domova:

... V Praze začaly aukce. Je neuvěřitelné, jak se krásně rozprodáváme. Manžel bohdičky do aukce nejde. Hledali jsme majitele domu, kde je ten obchod, protože všechny obchody jsou "prodány" pouze na dva roky, což je snad nahrávání státu do kapsy. Kdyby se nenašel majitel domu, dům by šel do aukce a pochopitelně ten, kdo dům získá by měl právo obchodníka "vyhodit". Majitele tedy máme, rozmýšlí se ale, zda mu 100.000 ročně bude stačit. Je to opravdu strašné. Nevíme vůbec co bude dál. Přestávají tady být hlavně i léky. Potraviny jsou drahé. Nevím, jak na tom budou mladí lidé a důchodci. Budou nyní zvyšovat nájem o 180%! Ceny jdou závratně nahoru, maso se zdražilo - zůstává na pultech a kazí se, máslo a mlékárenské výrobky jdou málo na odbyt. Je to všechno o 100-200, někdy i o více procent zdražené. Hodně se bojím zdražení dětského oblečení, to už je teď drahé. Je to úplný výsměch lidu!!! Jsem špatná ze všeho, všeho se bojím. Nikdy jsem taková nebyla...

Tvá sestra

Jak dlouho ještě?

(Z dopisu z domova)

Jinak u nás je to všechno čím dál lepší, že je už hanba být na tomto světě. Mně to rozčiluje, že to muselo až tak daleko dojít. A to nám slibují hůř, máme se tedy na co těšit. Když to půjde takhle dál, tak snad se ti lidé musí vzbouřit - té demokracie se přece nenažerou. Pamatuji se, když jsem byl ještě mladý, bylo tu hodně židů, to byli samí obchodníci. Ti říkali, že když zboží nakoupí za 1 Kčs, tak že to prodají za 2 Kčs - že tedy na tom mají pouhé "jedno procentíčko". Těmto našim chytrákům jedno procentíčko nestačí, oni se nestydí

mít za to 2-3 "procentíčka". Ovšem, bude záležet na tom, jak dlouho ještě budou lidi tuto lumpárnu trpět. Nyní má přijít další zdražení, znovu zase potraviny, elektřina, plyn, uhlí, nájem, atd. Zdražuje se prostě všechno, měla se prý uskutečnit dřív privatizace a pak liberalizace, ale dopadlo to prý obráceně. Pravda, že my na vesnici to spíš budeme snášet, já to však nemohu strávit. Než bych dal třeba za pivo 7,50 a za máslo 25 Kčs, tak to raději nezeru a nechci to. Od Nového roku, co bylo zdraženo, jsme si nekoupili vůbec žádné pivo, s máslem je to to samé. Noviny jsem také odhlásil, nyní odebirám jen sobotní. Je to tedy smutné stáří. Možná řekneš, že to přeháním, ale nechci to, lumpárnu podporovat nebudu a je to smutné takové demokracie se na stará kolena dočkat. Píšeš, že přijedeš zase v březnu. Uvažuj o tom a raději se už do ničeho nemíchej, zvláště v této ošklivé době, ještě to může všechno špatně dopadnout. Nyní hlásili co má pan prezident za plat, za měsíc 55 tisíc, na reprezentaci dalších 50 tisíc, a za celý rok ještě navíc 1 milion Kčs. To páni poslanci s jejich 13 tisíci za měsíc jsou proti němu chudáci, a teď ještě ta dražota (úprava cen). Nezaměstnanost rapidně roste, všude se hodně propouští, tady z JZD také hodně lidí propustili. Družstvo se má snad nějak rozdělit, jenže nikdo neví jak, jsou z toho samé zmatky. Jen kdyby alespoň ta pole oseli a sklídili, ale nikdo o to nemá zájem. Kriminalita, zlodějna, loupeže a vraždy stále rostou, kdybych byl mladší, dal bych se také k nim, je to výnosnější než celé řemeslo. Jsou také dobrá družstva, ale do těch se stále vrtá, jen je rozbít, ať je to třeba ku škodě, potřebujeme privatizaci. Jak to vypadá s tou válkou, myslím, že to může dlouho trvat, že to nebude jak se zprvu zdálo. To se může rozrůst, že to i u nás pocítíme. Máme tam také už tu protichemickou jednotku, stále se také do něčeho mícháme a jak je slyšet, budeme to asi i nadále podporovat, až se nám to vymstí. Už nyní se dělají různá opatření, všechno se hlídá, bojíme se terorizmu.

Budu tedy již končit, mějte se tam u vás lepší jak u nás, teď máme co jsme chtěli, my si to dokážem na Václaváku vyrvat. Tvůj strýc

Strava básníková

Kdo nikdy nepsal ten ani neví že slova rybou myšlenky chleby a v koších verše z nich udrobeny

Jan Král

Sovětské prsty ve všem?

Denní Hlasatel 3
26. února 1991

Karel B. Horký

Ta informace ze Švédska je jistě zajímavá. Švédská televize vysílala interview se sovětským důstojníkem Viktorem Alkajsem, poslancem Nejvyššího sovětu. Plukovník sám sebe prohlásil za "jestřába" a je všeobecně považován za předáka opozice proti demokratizaci Sovětského svazu. V interview po odchodu sovětského ministra zahraničí Sevarnadzeho označil jeho politiku i politiku Gorbačova za nepromyšlenou a ukvapenou. Tato politika se podle jeho slov hlavně projevila ve stahování sovětských vojsk z východní Evropy. Plukovník má prý v rukou důkazy, že sovětské ministerstvo zahraničí a hlavně sovětská velvyslanectví řídily změny ve východní Evropě a způsobily vědomě pád tamních do té doby Sovětům věrných režimů. Disponuje prý důkazy, že sovětské velvyslanectví v Praze řídilo první listopadové demonstrace a financovalo je. Událostem ve východní Evropě měl být dán podle soudruha plukovníka volný průběh. On sám

je přesvědčen, že například v Československu by se bývala velmi snadno a klidně dohodla komunistická strana s Občanským fórem. Plukovník-stalinista žádá ustavení parlamentní komise, která by vyšetřila činnost Sevarnadzeho a jeho druhů.

To je ovšem hlas z jiného břehu, z toho jestřábího. Československá parlamentní komise musí ovšem důkladně vyšetřit, nakolik měli sovětské prsty v počátcích "něžné revoluce". Na druhé straně - žádný soudný člověk v Praze nevažuje tak, že by byl Havel získán KGB už v roce 1977, aby připravoval státní převrat. Vždyť ten člověk unikl jen o vlas smrti! Připomeňme si jen jeho životu nebezpečné onemocnění na Borech, kdy byl převážen do vězeňské nemocnice v Praze a nikdo nevěděl, zdali tuto cestu přežije. To rozhodně nebyl dohodnutý scénář. Něco jiného je, myslím, Gorbačovova nespokojenost s Jakešem a spol. Jak se projevila, to se teprve ukáže.

Vlastní zájem...

uspokojení potřeb druhých. V tom podle mého názoru se liší solidní obchodník či podnikatel od normálního šizuka či kšeftaře. Pošilháváme po Evropě, ale příznějme si, že k chování tamějších soukromníků máme hodně daleko. Pravda, tak se charakterové vlastnosti lidí v podnikání utvářely po desetiletí v podmínkách tržní ekonomiky.

Jestliže v něčem máme do Evropy daleko, pak je to v jednání a přístupu lidí. Ne náhodou právě turisté z civilizovaných zemí jsou při setkání s naší realitou běžného života otřeseni. Zcela náhodou jsem se setkal s italskou novinářkou, která přijela do Prahy a její slova po několika dnech pobytu zněla: "To je otřesná země". Její pozorování se netýkala hlubokých problémů, ale běžných věcí, s nimiž se setkala. Pomijím to, že Syndikát novinářů nemá oddělení pro obsluhu zahraničních hostů, ale ta kolegyně z Itálie nepochopila, proč stejná cesta taxikem stála jednou 35 Kčs, jindy 125 Kčs. Nemluvě o "ždimání" turistky v restauracích. Řekne se drobná epizoda. Ale kolik se jich odehrává dnes a denně. V těchto případech už nelze mluvit o "vlastním zájmu", ale o zlodějně ve jménu hesla "urvi co můžeš". Nebo tito lidé naplňují heslo "co není zakázáno, je dovoleno"? Jsou bohužel, mezi námi lidé, kteří si z okrádání nejen zahraničních turistů udělali dobrý byznys.

Ale abych nekončil příliš pesimisticky. V naší společnosti se udržuje určité napětí, vyvěrající z nevíry v budoucnost, z nejistoty, jaký bude vývoj společnosti i vzhledem k bouřlivým událostem ve světě. Ale tím spíše by v nás měly silnit pocity a vlastnosti sounáležitosti, ohleduplnosti. Kdesi jsem přečetl tuto myšlenku: "Klíčem k vyřešení napětí mezi oportunismem a zaangažovaností je pochopení, že bezohlednou honbou za vlastním zájmem si člověk škodí. Má-li člověk na mysli jen svůj vlastní prospěch, připravuje se o mnoho cenných příležitostí".

To pochopili všichni ti, kteří ve svém životě vsadili na čestnost. Jen egoista donucený k čestnému jednání si okamžitě položí otázku, co z toho bude mít. Naštěstí se většina z nás dokáže odpoutat od vlastního Já a žije a jedná nejen čestně, ale i angažovaně k prospěchu společnosti. Nemyslím, že by tyto řádky přispěly k morálnímu chování lidí. Mnozí se tak totiž chovají, nebyly v nich ubity všechny city, a nacházejí uspokojení v humánní a dobročinné činnosti v nejrůznějších organizacích a spolcích. Za příklad nechť tu poslouží dar třech důchodkyň z Příbrami které na fond pro návrat volyňských Čechů poslaly šedesát korun. Cítily to jako morální povinnost, ale nenašly pochopení u úředníků České státní spořitelny v Praze, kteří dar poslali zpět s poznámkou, že peníze v hotovosti nepřijímají.

Angažovanost těch babiček kontrastuje s lhosejností. V našem myšlení a jednání máme co napravit. Jde o to, dosáhnout syntézy vlastního zájmu se zájmem druhých.

Josef Doležal, Svobodné slovo

V podhradí Cregg Castle

Dejme tomu, že po celodenní štrapáci zakotví Lazar v lese pod Cregg Castle. Co učiní nejdříve? Rozdělá oheň, neboť bez ohně by poslání nebylo jaksi úplné, nehledě ke skutečnosti kuchtěni nad otevřeným ohněm pod moudrým příkrovem stromů - to je učiněná slast! Od táboráků u Nežárky sice uteklo víc jak půlka století, ale co je to všechno platné, kluk se v citlivých případech dovede udržet při životě až do osmdesátky.

Jedva se pochlubí lesu co má na stará kolena s sebou v autě pro vlastní pohodlí, začíná povážlivě páchnout spáleným dřevem, které je mokré po věrejších deštích. Ruce má bez odkladu umatčhané nedopalky, jak je hází zpátky na ohniště. Popijí gurmánský čaj nebo kafe s příměsí popílku dřevnatého, což je dobrůtkou, jaké neholdoval pod vlivem civilizace předlouhý čas. Následkem toho všeho mu pluje jakoby osamostatnělé srdce kousíček nad lesem, vůněmi a snem. Je to vyhledávané štěstí? Kdo ví?

Vyrazí na šoulačku pod nejbližší stromy, ale aby se neřeklo, že máří zbůhdarma čas, občas zdvihá klacik. Nesrozumitelně při tom mumlá podivná slova, které by znalý věci přeložil do uctivých poklon vezdejší přírodě. Lazar vrhá nenápadné pohledy ke skalní stěně, jež probleskuje mezi stromy jak blysknavý hřeben, jehož ani houstnoucí tma nedokáže pohltnout. Jaké je to lákadlo!

Ohýnek doplápolal svůj dnešek hodně pozdě a s ubýváním světýlek se Lazar nenápadně měnil v kluka věčného, který vzdor snahám rodičů a školy dokáže žít z pozapomínaných snů a jasně narýsovaných činů hrdinských v nedostupných dálkách, na mořích a uprostřed velehor. Domýšlí se, že u ohně už se dávno před ním pila káva, kuly pikle, nebo se na kameni spisovala konstituce, smolil se roztožený dopis Mařence a třeba i jiné důležité dokumenty, jež dokázaly pohnout světem.

Oheň je prostě nezbytným průvodcem života pastýřova, šlechtici i senátorům. Jenom nepraví bohové dokázali odsoudit Promethea k nesmírně bolestné smrti. Lazar proti nim podává svědectví své o prakolébce vztahů, utvrzených tisíciletími mezi přírodou a člověkem - nikdo mu nevymluví, že stála vedle ohničku. A tak se zrodil také romantik, první snilek, jehož je sám jedním z potomků. Lazarův ohýnek v lese je veselé planoucí slávou a radostí, jež

Pokračování na str. 5

SKŘIVÁNEK

JINDŘICH Š. BAAR:

Pokračování z min. čtvrtka

»Eště nám naposled vemou poslední kobyly z mařtalí!« Těžce vstala s nízké stoličky, setřásla slupky s fěrtuchu do dížky a šla k oknu. Skřivánkovice statek stojí na kraji Borovna, oknem je vidět na silnici. Tam se před zavřenými vraty zastavila klisna, voják skočil s vozu a jako by se tu narodil, jde dvířky na dvůr otevřít bránu. Co je to za vojáka? Jaktěživa neviděla vojáka s takovou podivnou čepicí na hlavě! A výměnkáři se asi něco stalo, proto jej veze! »Báh milýj ví, jaký kříže eště na nás čekají!« sepjala ruce selka a v tom si všimla, jak voják vytáhl kofík z oka, otevřel jenom jednu vrátnu a podepřel ji kamenem.

»Tak, zrovna tak to dělával Matouš. Ten dovedl project s holým vozem polojit vrat. Celý vorvřával jenom dyž svážel seno nebo mandele,« vplula jí do duše vzpomínka, až slastí zatrnula.

»Dokofán vorevři! Dokořán!« slyší křičet výměnkáře až do světnice a v tom jako když mečem tne, rozbřesko se jí v hlavě. Vykřikla: »Děti, buj Pámbů pochválen, táta se nám vrátil!« vyběhla na dvůr a děti za ní.

Samo nebe usmálo se nad tím lidským štěstím. Míha k polednímu zřídla a teď jí sluníčko rozplašovalo do všech koutů po horách i dolinách.

XVII.

»Proč pa, se, táto, stěhujete?« optala se Markyta, zářic štěstím starého výměnkáře, když si odnášel ze světnice na výměnek svoje šaty i boty.

»Dyť tu můžete s náma dost bytí v jedny senci.«

»Nemůžu,« zavrčel výměnkář zlostně.

»Ha proč pa ne? Cák sme vám hudělali?« lekla se selka.

»Protože spolu vyvádíte hůř než po svarbě. Moh bych se eště vor vás nakazit ha chtít se eště jednou voženit.« Selka se začervenala a Skřivánek zmizel s náručím šatů ve své komůrce.

»Tak holt zase burem dělat sedla ha války, než si mladý koupí tu divčičku, co mi dávno slubujou. Myslím, že to dlouho trvat nebure,« bručel si spokojeně a vytahoval z přítruhlí modřící knížky své nebožky ženy. Nasadil si brýle a chystal se ke psaní. Trvalo to hezkou chvíli, než sehnal inkoust a péro, pak si zasedl za stůl, otevřel knížku a četl na desce rodinnou kroniku. Byla chudá. Nebožka si tam zapsala jen den svatby a narození Matoušova a pak už on sám pokračoval. Přečetl si zápis o úmrtí své ženy a velice se nad ním zamoužil. »Škoda, že se nedočkala tutej radosti!« povzdychl si vroucně a četl dál: »Tuten masopust přivdala se k nám Zahořkouc Markyta s krávou ha telátkem.« Tu se šibašky zasmál, neboť si vzpomněl, jak to tenkrát šikovně zařídil. »Zrovna Duch svatýj mě vosvítíl, ha dal mi to vnuknutí,« pohládl si šediny na temeni hlavy. »Dyť ta kráva není vopravdu penězi k zaplacení! Žerná je, dojí dost, ha telát huž sme vod ní vodstavili hani nepamatuju! I spolčata míla jednou!« To už však slinil špičky rezavého péra a namáčel do hustého inkoustu a pomalu, vážně psal:

Teu Tyjden před nášim posvícením vrátil se náš Matouš z Wojny ha vydobuši sme si znova Samořatnost'.

Nechal to pěkně uschnout, pak si ten zápis ještě jednou přečetl, spokojeně se naň usmál a zase uložil knížky k ostatním pokladům do přítruhlí.

Hlavní starost teď měl, aby za synem přišla šťastně i bedna, co o ní stále mluvil. Záleželo mu na ní velice, neboť Matouš mu hned prvního dne řekl: »Jen počkyjte, táto, haž mi přídou mý věce. Potom si ten púst nahradíte, ha kořenka se bure mít dobře. Vezu tabáčku, že ho hani za rok nevykouříte, ha jakýho! Z Růska, Francie i z Ameriky.«

»Jen aby! Jen aby!« kýval hlavou otec. »Ty to tu, chlapče, eště neznáš! Tu se íčko na dráze i na poště tuze krade. Než se votočíš, hukradnou tě třebas nos mezi vočma.«

Běhal tedy Skřivánek denně na nádraží a skoro ke každému vlaku, aby mu ten poklad nikdo nevybral.

»Huž sem tím čekáním celý jako belivýj. Eště se z toho rozstánu.« Nařikal si, že i špatně spí, ba ani jíst mu nechutnalo jako jindy a kde koho už podezřival, že si zásilku nechal.

V sobotu před posvícením poprosila jej Markyta, aby jí vybral na přípal k peci smolné louče. »Tak tomu žádnýj nerozumí, co žádá pec, jako vy,« polichotila mu a výměnkář hned místo na nádraží se hrnul pod kůlnu. Vybíral právě smolná polena, řezal je a káral, když se přihrnul nádražní zřízenec s »avisem«.

»Cák je to tak velký?« podivil se Skřivánek, vida, že Matouš zapřahá do kolísku.

»My dva bysme to spolu nehunesli,« usmál se hospodář.

»Ha to muším ject s tebou, pomoct tě to naložit,« vyskočil si dědouš hned na vozík, isa rád, že se mu nahodila tak pěkná zástěrka jeho neukrotitelné zvědavosti.

Koláče by se byly málem v peci připálily, kdyby sám Matouš nebyl řekl: »Dost. To druhý si necháme na zítřka.« Sklapl víko, odstrčil bednu ke zdi a šel po svém. Tátovi však především vytáhl takový balík tabáku, spleteného ve věnci, že to Skřivánek jaktěživ neviděl. Běžel s ním na výměnek, utřhl kousíček, na drobně hned rozkrájel a střídavě, jaksi bojácně nacpával si dýmečku.

»Antone, pozor!« napomínal se v duchu. »Není tabák

jako tabák! Po některým třeští hlava, jazyk padá na jazyk; mušíš ho napřed vouchutnat.«

Ukázalo se však, že Matouš přivezl takový tabáček, že by jej mohl kouřit pan biskup. »To si zítřka na svůj svátek polibuje starýj Zahořk!« vzpomněl si hned výměnkář a umiňoval si, že mu ještě dnes odnese hodnou prahoušel. »Ha nacpát dám zítřka každému, hdo k nám přjde — hale potom dál nic! Nevíme, jak to bure! Náš mladýj štát má tabákový fabriky, hale tabák muší kupovat! z Uher nebo ze Srbska. Ha to může dlouho trvat, než se v tich kraválech k nám dostane. Čeho máš nyjvíc, vopatři nyjšp!« Napomínal se tak výměnkář v duchu, když večer při lampičce krájel nožem tabákové listy, až mu naskočil na prstu krvavý puchýř.

U Skřivánků slavili snad nejradostnější posvícení v celém Borovnu. Rozkřiklo se, že se mladý nejen vrátil živ a zdrav, ale že se vrátil i pokryt slávou! Plno vyznamenání že si přivezl a jako francouzský legionář že přijel přímo z i rancie. Po posvícení že bude musit ještě na pár dní odjet, ale pak že už se vrátí nadobro. Proto se sešla dnes celá přízeň a po obědě zašli sem i Markytini příbuzní.

Starý Skřivánek seděl za stolem s bradou opět furiantsky vypiatou, jako by on byl prošel Ruskem, objel celý svět a bojoval v Champagni. »Dyť sem to říkal, že se vrátí,« rozkládal hrdě. »My, Křivánkové, vyjedem z každýj tlačenici.«

»Jenom tenkrát na tý heletrice v Praze si neprojel,« uznal za vhodné zkritičit jej trochu Zahořk.

»Protože mě nepustili na kozlík,« zakohoutil se hned dědouš a Zahořk už mlčel. Vzpomněl si, že kouří jeho tabák a že mu slíbil Skřivánek: »Haž vykouříš, smíš přijít zas, i dyž zrovna nebure tvůj svátek. Tobě dám k vůli Markytě. Mušíš však držít jazyk za zuby, haby se ke mně netrousily zechtěný huby jako do trafiky.« Nesmí si ho tudíž rozhněvat.

»Dyť já sem tcky z toho nevyřiz bez šrámu,« usmál se teď Matouš, který až dosud vykládal jen o cizích zemích a o poněrech, které tam viděl. Zřejmě se vyhýbal líčení krvavých bitev a nedal se svěsti žádnou otázkou, aby se rozpovídal o svém hrdinství. Teď však přistoupil až k otci, vyhrnul rukáv a ukázal mu na své pravici ohromnou, dosud rudou jizvu, která mu zbyla po ráně, patrně nedávno teprve zhojené.

»I fujtajks!,« lekl se Skřivánek. »Chlapče, hde pa si si to hulovil? Do pa se vopovážil tak tě seknout? Dyť tě moh tu ruku přerazit ha nadosmrti zmrzačit!«

Ani Markyta o tom nevěděla. Slzičky jí skočily do očí a celá zatrnula při pouhém pohledu na tu ránu, jako by jí uravenci tělem lezli.

Tu se Matouš rozpovídal. Mluvil klidně, pravdivě, ale suše a střízlivě o hrůzách, jež viděl a prodělal na úseku francouzské fronty kolem Verdunu. Ve světnici bylo ticho jako v hrobě, jenom starého Skřivánka bylo slyšet, jak rozčileně oddychuje a jak hlučně vypouští z kořenky puky modravého dýmu. Sotva že vykouřil jednu hlavičku, hned vyklepal, znovu ji naládovai, zapálil a poslouchal, aby mu ani slůvko neušlo. Chvillemi však to nemohl déle vydržet, a tu si ulevoval výkřiky: »Tak! Dobře tak! Eště víc ste jim míli naložit na říbet.«

Tu přilít granát, zaryjl se do země, vybouch, ha víc nevím. Probudil sem se haž ve špitále. Bul sem zasypanýj zemí jako v hrobě ha votrávenýj plynem. Mušeli mě vytáhnout, položit na nosítka ha vornest. Na chčestí mě stěp z toho granátu jenom škráb. Zkřísili mě, zavázali ruku ha hned druhýj den huž sem chodil ha dělál zas lehčé práce.«

Všichni mlčeli a živě cítili, jak smrt šla tak těsně kolem Matouše, že se ho dotkla křídlem.

V světnici už bylo síce dávno jako v udírně, ale teď to nějak obzvláště páchlo, jako by se nějaké dřevo na kamnech připalovalo. Selka zatáhla nosem a otočila hlavu ke kamnům, kde sušivala loučky, aby snáze rozdělala oheň. Kamna však už vychlázala a přece takový podivný čoud jí štípa i do očí.

»Pro pět ran! Táto! Dyť vám hoří fajfka! Vorhodte ji čerstva,« vykřikla v tom na výměnkáře.

»Fajfka muší hořit,« usmál se klidně Skřivánek; ale přece odtrhl zraky od syna a zahleděl se na dřevěnku, a hle — hlavička jeho milé kořenky celá žhavá, řevavá už, jen jen vyšlehnout z ní plamen. Vyskočil rychle a běžel k popelníku. Taktak že ji tam donesl a nerozpadla se mu už cestou. Nezbylo mu z ní nic než páchnoucí troubel s koštěnou špičkou v ústech.

»Nu, lidičky, tuto sem eště neslyšel, ha dybych to na vlastní voči neviděl, nihdyž bych tomu nevěřil, že se může vykouřit celá fajfka,« zasmál se s chutí Zahořk, isa rád, že má nový proutek na Skřivánka. Ten však se nesmál a povídá: »Čert vem fajfku! Chlapče zlatýj, jak si to povídál, sám sem cítil takovýj voheň v sobě, že i fajfka vore mně chytíla ha shořila.«

»Vezu vám na štěstí novou,« usmál se Matouš. Vstal a otevřel bednu. Přivezl plno drobností, různých peněz kovových i papírových, mořských muší, skleněných perli, prstýnků pletených ze žíní, každému něco podal, co však otci přivezl, to budilo obdiv všech. V pevné krabici ležela dýmka z mořské pěny se stříbrným kováním a jantarovou špičkou.

»To na památku, táto, jak ste znova hospodařili místo mě, ha muším řect, dobře hospodařili.«

Starému Skřivánkovi pohnutím zachvěla se ruka, když sahal po svém dárku. Ne tak k vůli dárku, ale že Matouš tak veřejně, přede všemi uznal jeho práci a pochválil ji.

XVIII.

Památný převrat, který nám po dnech smutku přinesl dny plné slávy a radosti, směl také do prachu všechny

Pokrač. na str. 5

SKŘIVÁNEK

JINDŘICH Š. BAAR:

staré sliby a přísahy, roztrhal staré smlouvy potupné a zpřetřel otrocká pouta, ve kterých úpěl národ skoro tři sta let. Výměnkář Skřivánek se sice také zapřisáhl před lety, že už do nejdelší smrti nechce Prahu vidět, že už se z Borovna nehne, kdyby ho třem páry koní tahali, ale právě takový odřískaný chléb chutnává nejlépe. Když kdo jen hubu měl, každý hlásal, jak teď ta matička Praha se zvelébuje, jak zrovna před očima kyně jako dobrá buchta z výraže, jak v ní zase zůstává po dlouhých stáletích nejvyšší hlava našeho státu, že v ní máme asi půl druhého tuctu ministrů, plno generálů a feldmaršálů, že nad Prahou létají eroplány jako nad Borovnem holubi a že královský hrad na velebných Hradčanech znovu ožil, prociť ze stáletého spánku — tu se Skřivánek poškrábal za uchem, pošoupl si beraněčku s čela do týla, pocítil takové zvláštní trháni v celém těle, že po dlouhém zápase podlehl pokušení a řekl si: »Nic platno, Antone, ty tám mušš. Dřív nebureš mít pokoje, dokajd to šeko na svý vlastní voči nehuvidíš ha vo šechňom se nepřesvědčíš, co ha jak to tám ti Pražáci řeko vedou. Mušš si tu svou bodu vokouknout.«

Chodil opět s tou myšlenkou v hlavě celý nespůj, jako by měl třisku zadřenou pod kůží a ta jako by se mu podobala. Věděl, že mu to nepřejde, dokud třisku nevytáhne a hněs z rány nevymačká.

»Neblázní na starý kolena,« vadil se s ním hlas rozumu, »nevyhazuj zas marně peníze do povětří! Jezdit na výlety huž není pro takový starý děrky jako jsi ty; pro ty je růženec ha teplý místečko hu kamen.«

»Ha co by tento — to sou eště starší ha plesnivější dědové než si ty. — Tuhle sem čtál, jak se jeren takový nahnilý parýzek ženil ha bral si dvacítiletou,« ozval se hned hlas žádosti. »Teky pryj si vymysli pro starý Láby nový tanec, šiml' se menuje. Ha tancujou ho, i co maji v kloubech pokosnice, ha to já přece nemam.«

»Nu, dyž chceš, tak si teky lizni, huvidíš, zač je takový mlánsoty lokeť,« posmíval se mu vlastní rozum.

»To já nihdyž nehuđělám, to já jenom proto povídám, že sou na sjetě eště stokrát věcí blázní než já.«

»Je to dost, že to hužnáš.«

»Hale do Prahy pojedou ha pojedou,« dupal se stařeckou tvrdošijností Skřivánek, jako by se s ním někdo opravdu hádal.

»Dráhy si řeko trefily na meno, sou vopravdu drahý,« připomenul mu ještě vnitřní hlas a řizl do živého.

»Zlodij, vokrádajj nás, naslibovali hourokú, ha dávajj — nechci řect co. Za dva tisíce hakií mi leží tudle v truhle, štacion huž máme celý špinavý ha vopadanyj, hde hdo jezdi po dráze zadarmo, jenom my habysme šeko platili. Napřed stála cesta do města dvoušesták, dnes chtějí na nás pět korunek,« odpívl si zlostně Skřivánek, neboť ta trpká vzpomínka mu hnula žluč.

»Stotku, ne-li víc, tou cestou promísáš.«

»Něco zase za to hužiju, provětrám drobet ha co huvidím, to stojí za víc než za ten papírek,« rozkřikl se výměnkář. Před očima mihla se mu Praha, jak mu jí malíř Trávníček s Hradčan ukázal, Staroměstský rynek, Karlův most, královský hrad, velechrám sv. Víta, v něm svatováclavská kaple a stříbrný hrob sv. Jana Nepomuského, české srdce se v něm zachvělo, probudilo a promluvilo...

»Dyž si se zapřisáhl, že huž do Prahy nevkoříš, co živ bureš. Zrušit slovo — jaká hanba pro muže!« pokouší se ještě rozum zvrátit předsevzetí Skřivánkovo.

»To se tyjkalo starý Prahy ha ne tutý nový. My řeko znova žijem ha co bulo neplatí. Šecky přísahy služebný, vojenský i páterský se zrušily, tak nedrží hani má.«

»I jeď si třebas do Trantáryje,« vykřikl ještě rozum a odmlčel se. Dať už Skřivánkovi pokoj, neboť poznal, že nad srdcem nevyhraje.

Výměnkář opravdu jako by měl boty ušité z kůže toulavého telete. Nikdy teď nescházal na žádné pouť v celém okolí, chodil rád na pohřby i svatby celého bohatě rozvětveného příbuzenstva, musil navštívit kdejakou

slavnost, tábor nebo schůzi lidu, kde se řečnilo, zpívalo a hrály muziky. Znal tu svoji starou slabost, která po Matoušově návratu znovu u něho propukla a rád se jí poddával. Čerti s ním zrovna šili, a říkával sám o sobě: »Haž huřu, budu jistě vod sv. Petra vaděnyj, hde sem se toulal, že tak dlouho nejdu.«

»Ha japa se potom vymluvíte?« škádli ho mladí sedláci i chalupníci.

»Tám žádný vymluvy neplatí, svatyj Petr si nenechá pověsit žádnýho bulka na nos, jako vy, tomu se mušš řect božská pravda.«

»Tak cák mu řeknete?«

»Huž to mám v hlavě sesunírovaný, co ha jak řeknu.«

»Povězte nám to.«

»Povím, dyž to chcete vedět. Řeknu mu: svatyj Petře, nehněvij se, že tak dlouho nejdu. My máme řeko republiku ha ta sláva stoupla v Borovně sedlákom ha chalupníkom do hlavy. Prodávajj vajíčko po dvou, žijdlík mlíka po štyrech ha libru putříčku*) po dvaceti korunkách. Byjvalo tám patnáct švestek za kryjcar ha za dva čepice hrušek muškatelek. Řeko tám jezdi Pražáci ha Plzeňáci na zdravýj luft, říká se jim „výleťáci“, váli se hu nás po hospodach, chodí polonahý, haž hanba mluvit, nadávajj nám hloupých vornátú, hale peněz maji plný kabzy. Kupujou šeko, co meno má, i šátky, pleny, šerky, fěrtuchy ha koženky. Vozí za to moderní hadříčky ha naše lidi jako blázní se slíkajj ha prodávajj. Tak tě řeko du prosit, habys v tom hákyj pořádek huđělal, sic bure z Bo-

*) Čerstvě tlučené máslo.

rovna Sodoma i s Komorou ha nebure stát za víc, než je polytj srou ha zapálit.«

»Sakulijši, stryče, tuto přece neřeknete,« škrábou se v rozpacích posluchači za ušima.

»Ha cobych — tento — nefek. Eště víc řeknu. Prozdím na vás, že huž tu nemáte jenom hospodu ha kořalnu, hale i cukrárnu ha vinárnu, pjiokraf, kaifru i pucifousa.**) Kořalně že říkáte »Polsko« ha vinárně »Paříš«, i co se tám díje mu pošeptám ha jistě se svatyj Petr zlostí i studem začervená.«

»Cákryš, stryče, to byste nám to nadrobil, tu hanbu Borovnu přece nehuđěláte.«

»Tak se zpomatujte ha polepšite. Já řeko pojedou do Prahy. Eště jednou dřív než huřu, chtil bych Prahu vidět, tám po tom kamenným mostě eště jednou kráčet. Haž se vrátím ha bude-li tu takový bláznec na Babyloun, na mou věru, že vod vás huřeťu rovnou za Soutky,**) habych se na tu spoušť nemušel dál dívat.«

Všichni věděl, že to jde do živého a největší strach o dědečka měla mladá selka Markýta.

»Táto,« přiběhla na výměnek celá ustrašená a volala hned ve dveřech: »cák to slyším? Že pryj se vám zase zachťlo Prahy? Celá se třesu ha leknuťim se mi dělajj kola před vočma.«

Skřivánek po ní střelil vočkem a jakoby se nechumelilo, povídá klidně: »Jenom, prosím tě, nelži ha nepřetváříj se! Ja pa se tě mužou dělat před vočma kola, hdyž Matouš není kolářem.«

»Vy huž jinýj do smrti neburete. Hdyž si nedáte řect, tak si tera do tý Prahy jeďte, hale to vám povídám. Díl tam nebuje než tyden.«

*) Holče.

**) Hřbitov.

»Cák mi ty bureš předpisovat? Dyž se mi tám zalíbí, tak si tám koupím dum,« štířil se Skřivánek a hleděl zálibně na mladou hospodyní, kterou měl raději než svého vlastního syna hospodáře.

»To byste mi mohl huđělát?« začla nabírat selka. »Nevíte v čom sem? Šecky naše děti ste držil při křtu svatým na rukou ha tuého nyjmenšijho červička byste nechtíl vodnest do kostela?«

Pokračování ve čtvrtek

Český národní hřbitov v Chicagu

již přes 100 let dobře slouží potřebám československé krajanské veřejnosti v Chicagu a okolí.

Pohřbívání do země, žechem a do krypt MASA RYKOVA MAUZOLEA s křídly dr. Ed. Beneše a gen. M. R. Štefánika.

Obstaráme letní i zimní zdobení hrobů, jakož i bronzové náhrobní tabulky, kamenné pomníky a ostatní potřeby a služby spojené s údržbou.

Tel. 788-8442, 539-8442
5255 No. Pulaski Rd.
CHICAGO, IL. 60630

Poslouchejte náš rádiový program každou neděli v 9 hodin ráno na WCEV 1450

V podhradí...

ho provázejí ruku v ruce stejně odané za pohody i nečasem.

Ráno obvykle zmrtvuje předsevzetí večera, ale s Lazarem tomu bylo zcela opačně. Prociťnuv z čistojasné noci, poslechl hlasu jako polnice: Lazare, vstaň!! Učinil tak, stojí tváří v tvář skalní stěně a mamutím vrcholům, které ve věcerejšim šeru slibovaly zážitek, ale skutečnost tohto okamžiku překonává sliby jako májový deštěček.

Dívá se v šileně rozervanou stěnu, která je po tisíciletí navštěvována bouřemi a blesky - pro nevýslovnou krásu nebo i za trest, ale naprosto jistě - z lásky, ve stěnu, která zahalena v mracích zveřejňuje vnímavým tanec andělů radosti. Jsou lehounčí jako sněhové vločky, skorem průhlední a plní úkol, pro který byli stvořeni. Ještě zadýchání rejem naladili si pišťalky a zaduli do nich okouzlující píseň slunečného rána.

Vroucnost přírody připomíná nejen Lazarovi prapodivnou kampaň zázraků za něco ještě snad důležitějšího než jsou doliny pod oceány anebo vrcholy okolního světa. Něčeho, co se neklamně dotýká srdečního tepu a duševního klidu, co rozeznívá tajuplnou vnitřní hudbu, jaká vede člověka k doplnění přírody nebo naopak v celek jediný, nedílný a jednolitý.

Další večer. Kdo ze spolužáků kdysi řekl, že tma je vlastně barva? Barva nejmocnější ze všech, protože každou jinou zastírá. Lazar hledí do stráně a pozoruje přicházející noc - barvy skutečně mizí, jedna za druhou, před chvíličkou ještě viditelné království barev zploštělo černě. Světlo bude pokaždé, i bez barev. Ale barvy nikdy neožijí bez slunce. Přesto máme tmu rádi, protože je tichá, mocná, tak mocná, že pohlcuje i kamení. Ve tmě ožívá sice nějaká zvláštní přísada chmuřících se tesknost, pokud je člověk vidí a také nepoznaná tajemství dávných a budoucích světů. Na světle je červeně a modř, jak má být, na světle jakoby ztrácel smysl lidský prvek dotváření světa.

Noc s měsícem je neuvěřitelně krásná a podivně těžká. Na někoho doléhá také vahou zoufalství a beznaděje, čpí neurčitou hnílobou - jen básník si povídá se stínem, zpívá a podpírá padlé, kteří nepřemohli strach z dopadajících paprsků.

Je krásné mít s sebou básníka, kamkoliv člověk zamíří. Cílů je nespočetné množství.

Josef Herman

When you have questions about investing...

see the Banking Professionals.

At the Affiliated Bank/Western National we take a personal interest in our customers. We take the time to listen to your needs, answer your questions and discuss your investment alternatives.

We offer a complete range of financial services including discount brokerage and insured tax-exempt Unit Investment Trusts

The Affiliated Bank/Western National... we have the personalized service you need and the investments you want to help you effectively manage your money.

Affiliated Bank/Western National

5801 West Cermak Road Cicero, Illinois 60650
6001 West Ogden Avenue Cicero, Illinois 60650
Phone 656-2000

Member FDIC

Member FDIC

Open House

Sunday, Feb. 17, 1-4 PM at 341 Elk in Desplaines. Brick ranch, Price \$167,500.

BRICK RANCH
4-bedrooms, 2 baths, full finished basement, heated 2-car garage, cul-de-sac. Location: walk to everything. Call:
708, 827 - 9867

4811 Crescent, Norridge, IL.
Custom brick ranch, 3 bedrooms, 1-1/2 baths, full finished basement with 4th bedroom, 2-car garage. Excellent knowledge location.
(708) 827-9867

Starší manželé na odpočinku hledají čistý byt 4 místnosti v Berwynu - dobré doporučení. Volejte kolem poledne anebo časně večer.
484 - 3911 (Jožka)

For rent

Pronajme se byt

blíže 18 ul. Elmwood Berwyn od 1. března. 4 místnosti 2 ložnice. Byt je nově dekorován na prvním poschodí. Starší paní, nájem 500 dolarů. Telefon 484-5725. Volat po páté hodině odpoledne.

Poslouchejte
Československou
půlhodinku
na radiové stanici
WCEV 1450 AM
každou
středu a
čtvrtek
v 8.05 večer
řídí Jerry Jiráček

Kde možno koupit HLASATEL:

- Austin a Čermák Rd. Cicero — stánek
- Miloš Pancner 6038 W. Čermák Rd., Cicero
- Prague Sausage 6312 W. Čermák Rd., Berwyn Pouze nedělní
- Redakce Hlasatele 6426 W. Čermák Rd., Berwyn
- Fred Pancner 6514 W. Čermák Rd., Berwyn
- non Oak Park & Čermák Rd. Berwyn — stánek
- 26th & Ridgeland Berwyn, stánek — nedělní
- Čermák Rd. & Ridgeland Berwyn, stánek — nedělní
- Čermák Rd. & East Ave. Berwyn — stánek
- V New Yorku: Candy Store 1437 - 1st Ave., New York, NY

MIKI SPIGL

Cermak Road Realty
6226 záp. Cermák tř.
Berwyn, Ill.
č. tel.: 484-4800

LOCKPORT - nová ranch,
8 pokojů, 3 ložnice, 2 koupelny,
garáž na 2-1/2 aut,
pozemek čtvrt akru.
Cena \$ 159,900

HARLEM, blízko Čermak Rd.
pětirodinný dům, dvouložnicové by-
ty, 5 ledniček, 5 kamen, 5 aircondi-
tioners, pračka, sušička,
automatický systém na kropení
trávníku.
Roční příjem \$30,060.

LOMBARD, IL.
Třípokojové kondominium blízko
nákupního střediska Yorktown. Dva
basény, security system.
Pouze \$56,000

Rodinný domek na prodej v okolí
Chicago. Zn. "Cena dle dohody".
Pište do redakce Hlasatele.

APARTMENT FOR RENT

Cicero: Vic. 21st & Central, 2nd fl., 2 bdrms
\$430.00/mo. Plus Sec deposit. Immediate oc-
cupancy, incl.kitchen appliances and heat. 2
bl. to Cermak Bus & Douglas El. 1 bl. to Jewel.
No pets. Phone 9 - 4. for apt. M-F.
(708) 656 - 3250

Hledá se kniha

od Vladimíra Klácela:
"VĚČNÝ KALENDÁŘ"
čili kniha Svojanovská. Skládal
a v květnu 1877 dokončil L.
Klácel.
Pište do redakce Hlasatele

Looking for a mature, experienced
person to take care of our 2 yr. old girl
in our La Grange Park home. Full-or
part-time, English speaking, own
transportation. Nice Slovak family.
Tel.: (708) 579-5129

Hledá práci

41-letý Čech hledá práci i jako
opatrovník dětí neb starších lidí v
Berwynu a okolí (znalost angličtiny
malá). Volejte:
788-6488

PLUMBIR - PLUMBER

Hledám práci, kdykoliv a kdekoliv.
Jsem vyučený v starém kraji.
Tel.: (312) 226-3103

Privatizace ...

byl sjednocen kurs koruny na úrovni, která - jak se zatím zdá - není od tržního kursu příliš vzdálená. 1. ledna letošního roku došlo k dalekosáhlé liberalizaci cen. 24. ledna schválila vláda prakticky úplnou liberalizaci zahraničního obchodu s účinností od února. A 26. ledna se rozběhla i privatizace. Ekonomický Rubicon byl po dlouhé, celoroční přípravě překročen. Cesta zpátky do pohodlí úřednické ekonomiky je definitivně uzavřena.

Privatizace - jako neodmyslitelná součást obnovy tržního mechanismu - není samozřejmě všelékem sama o sobě. Bez ní by ale nemohlo dostatečně rychle vzniknout konkurenční prostředí, jehož neexistence by zbavila smyslu liberalizaci cen. Bez liberalizace cen nelze zase ani pomyslet na přijetí tržního kursu koruny. A bez tržního kursu, liberalizace cen a privatizace by nebylo možné uvolnit zahraniční obchod, aniž by to těžce dopadlo na národní hospodářství. Proto je tak důležité, že privatizace začala. A i když se zatím jedná jen o první aukce v rámci takzvané "malé" privatizace, nelze význam tohoto kroku vůbec docenit. Chování tržních subjektů je do značné míry závislé na jejich očekáváních. Zahájení privatizačních aukcí je proto důležitým psychologickým momentem. I malý kamínek vytváří na hladině široké kruhy.

Se zahájením privatizace padly poslední záchytné body ekonomické nehybnosti. Padly poslední pochyby o vážnosti úmyslu obnovit tržní mechanismus. To nemůže zůstat bez vlivu ani na chování výrobců a obchodních organizací. Už sám fakt, že se vznikem konkurence je třeba vážně počítat, by se například měl projevit na dosud bezuzdně monopolistickém chování řady zděděných monopolů v oblasti cen. Důležité ovšem bude, aby časový odstup k zahájení velké privatizace, zejména v oblasti velkoobchodu, nebyl příliš velký. Průtahy kolem transformačního zákona - tedy zákona o velké privatizaci - by mohly monopolní výrobce a obchodníky znovu ukolébat v domněni, že jich se to netýká a že se tedy mohou nadále chovat jako dosud. Skutečné uklidnění cenové hladiny bude do značné míry záviset právě na věrohodnosti a rychlosti celého privatizačního procesu. Dosud dobře nevíme jak se začala osvědčovat.

POTŘEBUJETE

koupit, prodat, pronajmout,
hledáte či nabízíte zaměstnání?
Hledáte seznámení?

Volejte přímo naše. odd.
MALÝ OZNAMOVATEL
Classified
749-1891 nebo 749-1898

For sale

16 used bar stools, \$10 each.
Call: (708) 656-9721

(708) 484-1118

marina's

BEAUTY SALON

Home of the finest permanent waving

Visit Marina's new
salon - formerly at
26th St. & Hamlin,

now at

6234 W. Cermak Rd., Berwyn, IL

Překládám do angličtiny legální
doklady školní a osobní
notářsky ověřené.

O. KOVAR

Pište na adresu:
P. O. Box 313
Riverside, IL 60546
nebo volejte:
(708) 442-7115

Seznámení

Strojní inženýr, 42, katolík, dobře sit.
hledá ženu ctící tradici, morální hodnoty,
která nemá vlastní děti a chtěla by být
dobrou mámou dětem 13 a 11 let. Jsi-li
štihlá, vzdělaná, asi 30 let, napiš Jirkovi
Foto vítáno.

P.O. Box 91141
Industry, CA 91715-1141

Přijme se

Zaručený plat
Přijme se malíř-natěrač \$450-600
týdně a muž nebo žena na úklid při
malování \$250-350 týdně.
Dallas, Texas. Volejte:
(1-214) 416 - 7303

Pomáháme Československu

Máme na skladě prvotřídní
Lyže - běžky

značky "Polar" v délkách od 180 do 215 cm.
Dodáme na vaši adresu za výhodnou cenu.
Další zásiilka laminátových liží značky "Svoboda" v
červeno-modro-bílých barvách je na cestě v modelech -
dle našich specifikací - pro začátečníky, turisty nebo
závodníky. Volejte:

MILVO Sales Corporation
(516) 364-1122. Fax: (516) 364-1148
Miloš B.Vobořil, majitel

kterých budou přímo těžit jejich kraje a volební okrsky - jsou to jinými slovy jejich hýčkané akce. Ve většině případů se jedná o akce, o jejichž financování nežádal ani prezident ani Kongres.

Většinou z toho těží specifické skupiny či zájmy, jako například zemědělci, bankéři, odbory, vojenské základny atd.

Podívejme se na návrhy přidělů ve fiskálním roce 1991. Přestože Kongres mluví o rozsáhlých úsporách, tyto návrhy ukazují v průměru vzestup výdajů oproti minulému roku o 11 procent. Tento vzestup však nešel na pokrytí základních služeb či užitečných programů, ale spíš na krmení nenasytného hladu Kongresu po těchto "prasečích" výdajích.

Mezi penězi zemědělských přidělů, které jsou určeny na podporu rozvoje venkova, dětské výživy a programu známek na jídlo, je i 18 miliónů dolarů na výzkum takových věcí jako je cukrová třtina, ovocné mušky, červení mravenci, oves, kvalita jablek, řepa, borůvky, fazole a řepka.

Další návrh přidělu, který bude patrně pro mnoho daňových poplatníků obzvlášť těžké spolknout, je přiděl legislativě, který zahrnuje výdaje na taková zvýhodnění jako výplaty personálu, poštovní úlevy a úřední výdaje. Návrh na rok 1991, který byl o 11 procent vyšší než v roce 1990 poskytuje 50 000 dolarů na cestovní výlohy pro Architekta Kapitolu, z čehož 30 000 půjde na nalezení vzdáleného místa, kam by se daly eventuálně převést jisté účetnické práce (pravděpodobně na jiné planetě), a 40 000 na nové kontejnery na odpad. Aspoň teď budou mít na to vyhazování vašich peněz pěkné nádoby.

Návrh přidělu na energii a vodní hospodářství obsahoval fond na výstavbu průplavu Red River z Mississippi do Shreveportu ve státě Louisiana. Tento projekt bude stát daňové poplatníky ve fiskálním roce 1991 více než 90 miliónů dolarů. Tento projekt nebyl obsažen v prezidentském návrhu a ve skutečnosti zvýšil sumu původně navrhovanou Sněmovnou reprezentantů o 30 miliónů dolarů.

Návrh přidělu na obranu obsahoval 4 milióny dolarů na japonskoamerické muzeum v Ontariu ve státě Oregon, 5 miliónů na návrh a výstavbu parlamentní budovy na Šalamounových ostrovech a 65 miliónů na pět pobřežních hlídkových člunů, o které nežádal ani prezident ani Sněmovna reprezentantů.

Podobně "prasečí" výdaje zahrnují ve fiskálním roce 1991:

- 2 702 000 výzkum sumců a vodního zemědělství
- 2 705 000 Stuttgarská rybí farma v Arkansasu
- 175 000 zemědělský film v New Yorku
- 347 000 šlechtění burských oříšků v Georgii, Severní Karolině a Virginii
- 811 000 středisko pro alternativní boj proti škůdcům
- 8 000 000 projekt kliniky, ambulance, výzkumu, parkoviště a airconditioning Ann Arbor Veteran s Administration Medical Center v Michiganu
- 8 000 000 na dokončení mostu pro chodce v Portland Veteran's Administration Medical Center v Oregonu.

Cenu za nejvýraznější "prasečí" výdaje získal v návrhu na dopravní přiděly senátor Robert Byrd (demokrat ze Západní Virginie). Jako předseda má Byrd ve výboru nejlivnější postavení, a tak se mu podařilo prosadit více než 137 miliónů na rozvoj dálnic, uvolnění dopravních zácp a prosazování ekonomických výhod za projekt ukázkových dálnic v Západní Virginii, státu, který stěží trpí rozsáhlými dopravními zácpami. Ve skutečnosti se v některých oblastech, kde se tyto peníze utratily snížil od roku 1980 do roku 1990 počet obyvatelstva.

Byrdovi se rovněž podařilo získat 350 000 dolarů v návrhu na přiděl v energii a vodním hospodářství na návrh a výstavbu nábrežního parku v Charlestonu v Západní Virginii a rovněž 80 miliónů na výstavbu soudní budovy.

Senátor Daniel Inouye (demokrat z Havaje) měl svůj velký den, když se mu do návrhu podařilo dostat 500 000 dolarů na prohlášení o stavu životního prostředí obce Kohala, 1,3 miliónu na udržení pracovních míst pro dělníky v závodech na zpracování cukrové třtiny v Hamakua a 2,1 miliónu na systém zdravotní péče pro havajské původní obyvatele.

Vzhledem k tomu, že se při hlasování o těchto návrzích v Kongresu nepředkládá jméno navrhovatele, je často nemožné zjistit, kdo je za toto utrácení zodpovědný.

Současný systém přidělů nutí prezidenta, aby buďto přijal všechno co je obsaženo v návrhu, anebo aby celý návrh zamítnul. Jestliže je návrh prezidentem vetován, musí zpět do Kongresu k novému projednání, po kterém následuje hlasování. To může být zdoluhavý proces, a vládě mezitím mohou dojít peníze.

Jednou z možností je, aby Kongres udělil prezidentovi větší pravomoc při zamítání, tzv. "linie - item" právo veta.

Toto "line-item" právo veta by prezidentovi umožnilo zamítnout kteroukoliv část návrhu, která by vypadala zbytečně drahá či nepotřebná. Tato konkrétní položka by se pak vrátila do Kongresu k většinovému

Západní pozorovatelé...

prvního února ve velkých městech. Údajně se tím má zlepšit bezpečnost občanů a omezit růst zločinnosti, který je vskutku rapidní, zastánci demokracie a svobody, zejména v baltských republikách, se však obávají, že tento důvod je jen pláštikem, pod nímž se má skrýt pravý účel věci: ostřejší dozor nad celou sovětskou společností, další krok k diktatuře. Velmi znepokojeni jsou nekomunističtí starostové sovětských velkoměst Moskvy a Leningradu. Leningradský starosta Sobčak nazval opatření plíživou kontrarevolucí a vyslovil obavy, že může vést k rozpuštění legálních orgánů moci armádou. Náměstek moskevského starosty Stankevič nazval opatření krokem k výjimečnému stavu a oznámil, že moskevské městské úřady mu budou odporovat. Podobné hlasy odporu se ozvaly z baltských republik.

To však není všechno. Navíc Gorbačov vydal dekret, poskytující rozsáhlé nové pravomoci KGB a policii. Jejich příslušníci jsou nyní oprávněni kontrolovat všechny obchody a podniky, včetně zahraničně vlastněných, údajně za účelem boje proti hospodářské sabotáži, korupci a černému trhu.

Dekret opravňuje policii a KGB k domovním prohlídkám a zabavování dokumentů "za účelem analýzy:

Toto nové opatření vyvolalo u zastánců demokratických reforem zděšení, ba zoufalství. "Nálada mezi demokraty klesla na nulu. Jsme svědky konce Gorbačovova údobí tání..." řekl dopisovateli amerického deníku Washington Post vědec Vitalij Goldanski.

S uspokojením naopak kvitují nová opatření Gorbačovovy vlády odpůrci reformy z řad orthodoxních komunistů. Ba ještě jim to nestačí, jak nasvědčují názory jednoho z prominentů konservativního komunistického hnutí, plukovníka Viktora Alksnise, uveřejněné v posledním čísle týdeníku Dokumenty i Fakty. Alksnis, kterému se přezdívá "černý plukovník" (pro jeho na Lotyšce neobvykle černé vlasy i pro jeho konservativní názory), se netajil svou kritikou Gorbačova, kterého otevřeně obvinil ze zrady. Gorbačov prý zradil, když nedokázal, podle Alksnise, důsledně podporovat promoskevské křídlo litevských komunistů a nastolit v Litvě vládu prostřednictvím prezidentských dekretů. Gorbačov se bojí odpovědnosti, prohlásil řízně plukovník Alksnis a pokračoval ve výrocích, při jejichž četbě vstávaly vlasy na hlavě sovětským demokratům i jejich příznivcům na západě. Armáda prý je se stavem věcí nespokojena a nelze vyloučit její vzpouru. Pro baltské republiky předpověděl Alksnis občanskou válku, která prý se rozšíří po celém Sovětském svazu.

Zlověstné prognózy plukovníka Alksnise jsou tím povážlivější, že nejde o osamělého jednotlivce, nýbrž o vůdce silné frakce orthodoxních komunistů ve Sjezdu lidových poslanců. Alksnisovi a jeho přívržencům se připisuje hlavní zásluha na tom, že ze sovětského vedení zmizeli tak vysoce postavení zastánci reformy jako Edward Ševardnadze a bývalý ministr vnitra Vadim Bakatin.

Situace v baltských republikách také nepřispívá k optimismu. Oddíly ministerstva vnitra, zvané černé barety, provedly další útok na litevské úřední instituce: podle parlamentního mluvčího Azubalise přepadly v noci dvě litevské celnice na hranicích s běloruskou republikou, pobraly jejich osazenstvu zbraně a zabavily dokumenty. Jejich chování přitom bylo velmi hrubé a výhružné. Podobné incidenty v poslední době v Litvě vyvolaly obavy také v Estonsku, jehož ministerský předseda Edgar Savisaar se v rozhovoru ve švédském rozhlasu vyjádřil starotlivě o možnosti sovětského pokusu svrhnout jeho vládu někdy v blízké budoucnosti.

Přesto vše trvají Litevci, Lotyši a Estonci na svém právu na nezávislost. Jak řekla bývalá předsedkyně litevské vlády Prunskienė, že vojenské násilnosti jen posílily touhu Litevců po nezávislosti. O Gorbačovovi se paní Prunskienė vyjádřila v německém deníku FAZ, značně nelichotivě: má prý jen zájem na uchování své moci.

Podobně se na Gorbačova dívá v Sovětském svazu stále víc lidí: dopisovateli amerického deníku Chicago Tribune řekl například student moskevské university: "Gorbačov je stále ještě u moci - ale upsal se dřáblu, aby tam mohl zůstat.

hlasování místo toho, aby se tam vracel celý návrh. Tato alternativa současného systému by prezidentovi poskytla větší kontrolu nad močí Kongresu utrácet a poskytla by poplatníkům lepší představu o tom, kdo může za tu spoustu "prasečího" mrhání.

Podporuje váš člen Sněmovny reprezentantů anebo váš senátor legislativní "line-item" právo veta? Možná byste si to měli zjistit.

Sázka na automobilový...

Otázka je, zda dovoz výrobků z jižní Moravy do Mladé Boleslavi (vzhledem ke zdražení pohonných hmot a elektrické energie) nebude příliš drahý. V poslední době se lidé v podniku začínají zajímat i o tento aspekt. Většina z nich se ještě pamatuje na původní výrobní program - konfekci, který byl v sedmdesátých letech téměř úplně zrušen. Šustáky a lesklé koženkové kožíšky znala tehdy celá republika. Pak se šicí stroje rozprodaly a až dnes se konečně uvažuje o tom, že konfekce by se mohla do podniku vrátit. První vlaštovkou je nově se tvořící dílna pro jedenáct šicích strojů. Zatím však stále vede koncepce automobilového průmyslu. Proto jsem zašla za ing. Rudolfem Jílkem, vedoucím odbytu, a položila mu několik otázek souvisejících s touto problematikou:

Myslíte si, že spolupráce západoněmecké firmy s mladoboleslavskou automobilkou se nějak dotkne vašeho podniku?

V každém případě ano.

U západoněmeckých firem je obvyklé, že mají pro své výrobky vždy dva subdodavatele. V našich zemích jste subdodavatelem jediným. Dá se předpokládat, že druhým subdodavatelem může být firma SRN. Předpokládáte, že Gumotex udrží krok s konkurencí?

Máte pravdu. Běžná praxe ve světě je, že firma má několik subdodavatelů. Nelze připustit případný diktát jednoho monopolního dodavatele. Také Gumotex se bude muset připravit na situaci, kdy již nebude monopolním dodavatelem mladoboleslavské automobilky a bude muset o možnost dodávat své výrobky usilovat. V současné době lze těžko předpokládat, zda případaná soutěžící firma bude ze SRN nebo z jiné země. Je však jisté, že předpokládáte, zda případná soutěžící forma bude ze SRN nebo z jiné země. Je však jisté, že předpokládaný rozvoj automobilového průmyslu v ČSFR je dostatečnou motivací pro naše i zahraniční firmy ke hledání možnosti vedoucích k napojení na nově vznikající poptávku. Pokud se týká schopnosti Gumotexu být úspěšným konkurentem těmto firmám, zde se nabízí určité srovnání Gumotexu s případnou zahraniční firmou. Náš podnik při své výrobě používá zařízení, která jsou produktem renomovaných zahraničních firem. Podobné je to i se surovinami. Zde zřejmě velké rozdíly nenajdeme. Pro náš podnik hovoří i dlouholetá spolupráce se Škodovkou. Naproti tomu určité nedostatky máme v schopnosti operativně se přizpůsobit novým požadavkům, potíže jsou s pravidelností a včasností dodávek a též kvalitou není odpovídající. Pokud chceme být v blízké budoucnosti schopni konkurence, tak tyto nedostatky musí urychleně zmizet. Všechny útvary v podniku musí vycházet z toho, že Škodovka při současných dodávkách znamená pro Gumotex již více než 20% z celého objemu výroby, a podle toho musí usměrnit svoji aktivitu. Dosud tomu tak vždy nebylo.

Neovlivní také náklady na dovoz vašich výrobků Škodovku při výběru spolupracovníků?

Náklady na přepravu našich výrobků do Škodovky jsou poměrně vysoké. Vyplývají ze vzdálenosti Břeclav-Mladá Boleslav, z prostorové náročnosti našich výrobků a z nutných omezení přepravního množství tak, aby nedošlo k deformaci výrobků.

Na valenových lisech se vyrábějí z ABS-fólie díly pro vůz Škoda 781 (foto F. Pec)

Na jak dlouho má váš podnik jistý odběr výrobků Škodovkou v Mladé Boleslavi?

Jistého není nic. Podle mého názoru určitou jistotu můžeme mít maximálně po dobu příštího roku. V tomto období musíme prokázat svou schopnost být pro Škodovku solidním partnerem, odstranit již výše zmíněné nedostatky a prokázat tak náš vážný zájem o obchodní spolupráci. Jednu z možností vidím například ve zvýšení finalizace našich výrobků, tzn. v rozšíření výrobních operací přímo v Gumotexu Břeclav bez zbytečného převážení zboží ještě do jiných podniků. Komplexním výjádřením úspěšnosti naší aktivity v roce 1991 bude nárůst, respektive pokles odběrů našich výrobků Škodovkou v roce 1991 a v dalších letech.

V roce 1991 se stane s.p. Gumotex akciovou společností, možná i s účastí zahraničních partnerů. Jednotlivé provozy se rozdělí a pak se teprve prokáže životaschopnost každého z nich. Zatím je v podniku Gumotex klid, doufejme, že to není klid před bouří. Přejme jeho pracovníkům moudré, schopné a slušné vedoucí pracovníky.

Alena Litavská, z Moravských Novin.

**Kašpárkovo
loutkové divadélko,**

v sobotu 28. dubna 1990
ve 4 hod. odpoledne
v 'novém' Velehradě
2340 So. 61st Ave., Cicero, IL.

Má poklonka, nazdárek,
klaní se vám Kašpárek!

First National Bank of Cicero

The Foundation of a Solid Community.

CALL ON US! 780-5000

Serving Our Community
Since 1921

A PINNACLE BANK

6000 West Cermak Road, 2500 South Cicero Avenue,
Cicero, Illinois 60650, Phone 780-5000, Member FDIC

- 24 Hour Cash Station®
- Two Locations
- Free Parking • Drive-Up Banking
- Complete Trust Services Available

SALE

Poskytujeme našim čtenářům zvláštní nabídku celý měsíc únor na české knihy od 20-35% slevu.

Máme velký výběr importovaného zboží z Československa a jiných evropských zemí

křišťálové sklo, keramika, granátové šperky, panenky, kuchyňské potřeby, koření, byliny, cukrovinky, šátky na hlavu, pentle na kroje, kapesníky, české knihy, rekordy a kazety.

Trnka - Czech-English-English-Czech dictionary = \$7.95. Say it in Czech (English-Czech Phrase book) = \$3.50. Czech language program (Audiocassette with Lesson manual) = \$9.98.

Sušené hříbky imp. z Evropy, světlé, drobné, krájené: 1 lb \$26.50, 1/2 lb \$14.00, 1/4 lb \$7.50.

Velký výběr blahopřání v řeči české, slovenské, anglické, polské, německé a italské. Zboží je možno koupit na kredit karty VISA a MASTER CARD.

Přijďte, rádi Vás obsloužíme!

F. PANCNER, INC.

6514 W. Cermak Road, Berwyn, IL.

Tel.: (708) 484-3459

Zástupce Tuzexu

Obchodní hodiny: Denně od 9.30 ráno do 6.00 večer, v sobotu od 9.00 ráno do 6.00 večer, v neděli zavřeno.

Máme nové katalogy na knihy, rekordy, kazety, video a léčivé byliny. Vyzádejte si je.

Navštivte svobodné ČESKOSLOVENSKO 1991

Nyní bez viza a povinné výměny.

Každý měsíc máme 3 skupinové odlety do Prahy a Bratislavy za nejnižší ceny

Levné ceny do evropských měst

PRAHA	621.00	FRANKFURT	389.00
VÍDEŇ	489.00	MNICHOV	498.00
LONDÝN	349.00	PAŘÍŽ	389.00

Pronajmutí aut v Evropě za velmi výhodné ceny.

Za sluncem a příjemnou pohodou.

Jeden týden pobytu, letenka a hotel od:

JAMAICA	379.00	MEXICO	379.00
ORLANDO	329.00	HAWAII	753.00

Zavolejte o podrobné informace

WEBER TRAVEL AGENCY

6805 W. Cermak Road, Berwyn, IL. 60402
Tel.: 708-749-1333